

از بازی تا بازیگری

بازی، شاخص‌ترین کار ارادی کودک است و لذت‌بخش‌ترین و آموزنده‌ترین آن. بازیگری هم می‌تواند چنین باشد. دانش‌آموزان به هنگام اجرای نمایش، چه در نقش بازیگر و کارگردان، و چه در نقش تماشاچی، هم لذت می‌برند، هم می‌آموزند و هم می‌آموزانند. تئاتر یا نمایش، هنری دیرسال و دیرپاست که با به خدمت گرفتن بسیاری از هنرهای دیگر، سعی در آموزش و پرورش مخاطبان و دست‌اندرکاران خود دارد و دستگاه آموزش و پرورش نباید در جدی گرفتن آن لحظه‌ای تردید کند. اگر ورزش، سازنده و پرورش‌دهنده‌ی جسم است، نمایش می‌تواند به سازندگی جان و روح و شخصیت دانش‌آموزان مدد برساند.

تئاتر و نمایش محملی است که کم و بیش، ظرفیت آموزش هر درسی را دارد و در پرورش مخاطبان سخت‌تأثیرگذار است. دردا و دریغا که آموزش و پرورش ما از کنار برکات و مواهب این شکل و شیوه‌ی آموزشی و پرورشی به راحتی گذشته و آن را عملاً به فراموشی سپرده یا لاقلاً به اندازه‌ی قدر و امکانش، گسترش نداده است.

یکی از مشکلات درس هنر در مدارس همین است که زمینه‌ای برای آموزش همه‌ی درس‌ها به‌شمار نرفته و نمی‌رود، بل خود درسی جدا و در کنار دیگر درس‌ها تصور می‌شود. این بلا بر سر درس‌های مشابهی چون ورزش، تاریخ، دینی و ادبیات هم آمده است که سرشت و سرنوشتی چون هنر دارند و سلامت فهم و درک عمومی مخاطب را - برای آموختن حتی دروس دیگر - بالا می‌برند. اشتباه این جاست که بعضی‌ها خیال می‌کنند، ما باید در کلاس و مدرسه، خطاط و نقاش، یا نمایش‌نامه‌نویس، بازیگر و قهرمان ورزشی تربیت کنیم. در حالی که چنین نیست. نه معلم و مدرسه‌اش را داریم، نه وقت و امکاناتش را. هدف از این درس‌ها شناخت علائق و استعداد بچه‌ها و راهنمایی آن‌ها به سمت و سوی مهارت و کاردانی و کاریابی، و در مجموع، زندگی لذت‌بخش است. کار هنر در مدارس، آموزش حرفه‌ای نیست، ایجاد شور و شوق و لذت است. بقیه‌ی اهداف در پی این مهم، خود خواهند آمد. تئاتر دانش‌آموزی هم اجرای یک کار حرفه‌ای با عوامل خاص نیست، کاری خلاقانه و ساده است؛ بدون نیاز به امکاناتی که همواره بهانه‌ی کار نکردن‌ها و سرپوش گذاشتن بر تبدیلی‌ها و ندانم‌کاری‌های ما شده است.

امید که این شماره، و احیاناً شماره‌های دیگر که به ضرورت گسترش کار، همین مبحث را دنبال خواهد کرد، تلنگری باشد در فضای فکری دست‌اندرکاران خرد و کلان آموزش و پرورش کشور تا با توجهی از سردرد و شناخت و احساس ضرورت به این مهم بپردازند و نتایج درخشان آن را در فضای پرنشاط مدرسه ببینند. چنین باد.

جواد محقق

